

© Library of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest

ריטב"א על אתר

אני *הוא* הושיעה נא פירש רש"י ז"ל שם בן ע"ב אותיות היוצאים משלשה פסוקים שבפרשת ויהי בשלח ואינו נכון שאם כן היה לו לומר אני והו בלא אל"ף ובכל המשניות ישנות גם חדשות ובכל הספרים כתוב באל"ף ובירושלמי פירשו שהענין כענין עמו אנכי בצרה שאף השכינה עמנו בגלות ותהיה עמנו בישועה וכמו שאמרו בירושלמי ממה שכתוב ולכה לישועתה לנו ואף כאן אנו אומרים לנו ולך הושיעה נא ואני אומר והוא כדי לומר בלשון נסתר דרך כבוד כלפי מעלה וכן עיקר

ראבי"ה ח"ב - הלכות לולב (תרנב - תשיא) סימן תש

בפירוש רבינו חננאל אני והו הושיעה נא, פירוש <על השכינה> הדברים אמורים, כדכתיב בכל צרתם לו צר + ישעיהו ס"ג ט'. ובערוך בערך אני כתוב פירוש דבר זה מפורש במגילת איכה בפסוק גדע בחרי אף וגו' אמר הקדוש ברוך הוא כבר נשבעתי לבני עמו אנכי בצרה + תהלים צ"א ט"ו+, כדי הוא שאהיה עמם בצרה הדא היא דכתיב השיב אחור ימינו וגו' ואומר אם אשכחך ירושלים <תשכח ימיני> + תהלים קל"ז ה'+, ובסוף גילה לדניאל ואתה לך לקץ וגו' עד לקץ הימין + דניאל י"ב י"ג+, קץ נתתי לימיני כל זמן שימיני משעובדת בני משעובדים גאלתי ימיני נגאלו בני והוא שדוד אומר למען יחלצון ידיך הושיעה ימינך ועיני + תהלים ס' ז'.

רש"ר הירש דברים (פרשת האזינו) פרק לב פסוק לט

(לט) ראו וגו'. כל מה ששמתם בו את מבטחכם כבר הוכח כאפסי וכחסר תועלת, ואין עזרה והצלה נשקפת לכם משום צד, ולפיכך ראו עתה כי אני הוא: אני לבדי הוא אני, אני לבדי האישיות המוחלטת שאיננה תלויה בדבר, הנושאת את הווייתה רק בתוכה ורצונה איננו מותנה בדבר. אני לבדי הוא המצוי האמיתי היחיד שלא ישתנה לעולם, שלעומתו כל השאר הוא מותנה ואפסי בניגודו, ולפיכך כל מה שהיה, נהיה רק בו ורק ממנו יש לצפות לכל מה שיהיה. משום כך רק הוא לבדו יישאר לכם וכל השאר כבר עזב אתכם יחד עמו כאשר עזבתם אותו:

אני אמית ואחיה. רק אני לבדי הוא המקור הנצחי של כל הוויה וחיים, אני ממית וגם חוזר ומחיה; מחצתי ואני ארפא: אני הוא שהיכיתי אתכם, ורק אני לבדי מרפא אתכם; ואין מידי מציל: כסבורים הייתם שתוכלו להפקיע את עצמכם משלטוני ומהנהגתי על ידי הכניעה לכוחות הגנה אחרים, והנה אתם רואים שלא הפקרתי אתכם להיות

אבודים ממני, אלא בדרכי עקיפין ארוכות, ואפילו בדרכי מוות וייסורים, אני מחזיר אתכם לשלטוני ולהנהגתי הבלעדית.